

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/58227

68.74

04 Şubat 2015

Sayı : 68925832/610/ 2077986
Konu: Bursa Milletvekili
İsmet BÜYÜKATAMAN'a ait
(7/58227)Esas No'lu Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 30/12/2014 tarihli ve 5230 sayılı yazınız.

Bursa Milletvekili Sayın İsmet BÜYÜKATAMAN'a ait 7/58227 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya dair cevabi bilgi ve değerlendirmeler ekte sunulmuştur.

Bilgilerini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK:

Cevap Yazısı (2 sayfa)

**BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN İSMET BÜYÜKATAMAN'IN (7/58227) ESAS NO'LU
SORU ÖNERGESİNE CEVAP**

Kurum, sigortalılığı 2008/Ekim (hariç) öncesi başlayıp, 2008/Ekim (dahil) sonrası tahsis talebinde bulunanların aylıkları; gösterge sistemi, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile getirilen sistem ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile getirilen yeni sistemin birleşiminden oluşan karma bir sisteme göre hesaplanmaktadır.

Gösterge sistemine göre; 01/01/1982 tarihinden 01/01/2000 tarihine kadar yaşlılık sigortasında aylık bağlama oranının tespitinde; 60 olan aylık bağlama oranı, sigortalının kadın ise 50, erkek ise 55 yaşından sonra doldurduğu her tam yaş için ve 5000 günden fazla prim ödediği her 240 gün için 1'er puan artırılmakta, 5000 günden noksan her 240 gün için 1'er puan eksiltilecek belirlenmektedir.

Sigortalının 2000 yılından önceki son on veya beş yıllık kazançların ortalamasına göre de gösterge tespiti yapılmaktadır. "Aylık = Gösterge x Katsayı x ABO" formülüne göre aylıklar hesaplanmaktadır.

4447 sayılı Kanun ile getirilen sisteme göre, ortalama yıllık kazancın hesabına ilişkin yöntem tamamen değiştirilmiş olup bu sistemde, TÜFE (Her yılın Aralık ayına göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranının) ve GH (sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızının) oranlarındaki artış hızına göre güncellenen tüm sigortalılık süresindeki yıllık prime esas kazançlar toplamının, toplam prim ödeme gün sayısına bölünmesi ile elde edilen ortalama günlük kazancın 360 katı, aylıkların hesabına esas ortalama yıllık kazancı oluşturmaktadır.

4447 sayılı Kanunla getirilen yeni düzenlemede ise, sigortalının tahsis talep tarihi itibarıyla tespit edilen toplam prim ödeme gün sayısının ilk 3600 gününün her 360 günü için % 3,5, sonraki 5400 günün her 360 günü için % 2 ve daha sonraki her 360 gün için % 1,5 oranlarının toplamı alınarak bulunmaktadır.

Buna göre; sigortalının 01/01/2000 tarihinden önceki hizmetleri eski hükümlere göre değerlendirilerek bu döneme ilişkin prim ödeme gün sayısı toplam prim ödeme gün sayısına oranı üzerinden kısmi aylığı hesaplanmakta, hesaplanan bu kısmi aylığa tahsis talep tarihinin bulunduğu yılın Ocak ayına kadar yıllık TÜFE ve GH oranları uygulanarak güncellenmesi sağlanmakta; 01/01/2000 tarihinden sonraki hizmetleri için de yeni hükümlere göre kısmi aylığı hesaplanmakta ve bu kısmi aylıklar tahsis talep tarihinin bulunduğu yılın Ocak ayı itibarıyla birleştirilerek aylık tutarı bulunmakta ve aylık başlangıç tarihine kadar aylık TÜFE artış oranları ve oransal aylık artışları uygulanarak bağlanacak aylık tespit edilmektedir.

01/01/2000 öncesi ve sonrasına göre kısmi aylıklar hesaplanırken aylık bağlama oranları ayrı ayrı toplam prim ödeme gün sayıları üzerinden tespit edilmektedir. "Aylık = Ortalama yıllık kazanç x aylık bağlama oranı/12" formülüyle aylıklar hesaplanmaktadır.

5510 Sayılı Kanunla getirilen sisteme göre; 2008/Ekim aybaşı itibarıyla yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu gereğince 2008/Ekim (dahil) ve bundan sonra sigortalı olanların aylıkları, ortalama aylık kazanç ile aylık bağlama oranının çarpılmasıyla aylığı bulunmaktadır.

Buna göre; ortalama aylık kazancın tespiti, güncelleme katsayısı ile güncellenen tüm sigortalılık süresindeki yıllık prime esas kazançlar toplamının, toplam prim ödeme gün sayısına bölünmesiyle elde edilen ortalama günlük kazancın 30 katı, aylıkların hesabına esas ortalama aylık kazancı oluşturmaktadır.

Aylık Bağlama Oranı (ABO), sigortalının malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi geçen toplam prim ödeme gün sayısının her 360 günü için % 2 olarak uygulanır. Bu hesaplamada 360 günden eksik süreler orantılı olarak dikkate alınır. Buna göre; "Aylık = Ortalama aylık kazanç x aylık bağlama oranı" formülüyle aylıklar hesaplanmaktadır.

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, karma sistemde bağlanan aylığın hesabında, aylıklara esas hizmetlerin geçtiği ve talepte bulunulan yıla göre değişen farklı hesaplama yöntemleri kullanılmakta, bu hesaplama yöntemlerinde, aylık bağlama oranları, güncelleme katsayıları farklı olarak belirlenmekte ve bu nedenle farklı sistemlere göre hesaplanan aylıklar arasında da farklılıklar oluşmaktadır.

Ayrıca, aylık tutarları, aylık bağlama oranının hesabında dikkate alınan prim ödeme gün sayısı yanında sigortalıların kazançları nedeniyle de farklılık göstermektedir. Bu nedenle, ödedikleri veya kendi adlarına ödenen prim tutarları yüksek olan sigortalıların yaşlılık aylıkları daha yüksek olmaktadır.

